

Naslagwerk en gids voor de praktijk

Het nieuwe richtlijnenboek is verschenen

L.J.M. Ricken¹, W.A van Enst²

In augustus verscheen de vijfde bundeling van NVDV-richtlijnen, getiteld *Samenvatting richtlijnen dermatologie*. De meerwaarde vormen de stroomschema's die aan vrijwel alle richtlijnen zijn toegevoegd. Deze visuele weergave biedt in één oogopslag inzicht in de optimale inrichting van het zorgproces. Zodoende is het boek niet alleen een *naslagwerk* maar vooral ook gericht op toepassing in de *dagelijkse praktijk*. Een ruggensteun bij consulten.

WAT STAAT ERIN?

Vrijwel alle samenvattingen van de richtlijnen verschenen eerder in het NTvDV. Sinds de vorige editie zijn verschillende richtlijnen herzien en zijn er nieuwe NVDV-richtlijnen en leidraden toegevoegd.

Voor het eerst krijgen ook voor dermatologen relevante multidisciplinaire richtlijnen een plek in het boek. De auteurs, vaak de voorzitters of afgevaardigden van de NVDV, in die multidisciplinaire werkgroepen, zijn gevraagd om de belangrijkste paragrafen van de richtlijnen weer te geven, met speciale aandacht voor diagnostiek, behandeling, follow-up en, waar mogelijk, ook de organisatie van zorg. Indien van toepassing zijn bestaande samenvattingen van deze multidisciplinaire richtlijnen aangepast aan nieuwe ontwikkelingen, zonder de essentie van de richtlijn te wijzigen.

Er zijn geen referentielijsten opgenomen. De volledige richtlijnen en de literatuur zijn eenvoudig te vinden op de website van de NVDV en in de richtlijndatabase van de FMS.

HOE ACTUEEL ZIJN DE RICHTLIJNEN?

Het proces van richtlijnontwikkeling is een continu en dynamisch gebeuren. Elk jaar worden herzieningen van richtlijnen gestart en worden andere herzieningen vastgesteld en gepubliceerd. Wat te doen met een richtlijn die momenteel herzien wordt maar nog niet definitief is vastgesteld? De redactie hanteerde hiervoor een strikt beleid: alleen vastgestelde, geautoriseerde richtlijnen zijn opgenomen. Dit betekent dat sommige onderdelen van een 'oude' richtlijn mogelijk achterhaald zijn door de nieuwe maar nog niet officieel vastgestelde versie, omdat die nog in de commentaar- of autorisatiefase verkeert. De redactie vond geen alomvattende oplossing voor dit dilemma en bedacht een compromis. Enkele hoofdstuk-auteurs annex voorzitters van richtlijnwerkgroepen geven

een korte vooruitblik op de aankomende nieuwe richtlijn en geven (cursief) aan welke nieuwe onderwerpen te verwachten zijn. Met als doel de lezer op de hoogte te brengen van mogelijke aanpassingen in de nabije toekomst. Bij elk hoofdstuk staat duidelijk aangegeven op welke tekst de betreffende samenvatting is gebaseerd.

WAT STAAT ER NIET IN?

Eén belangrijke richtlijn ontbreekt: soa. Voor dat onderwerp is een aparte app ontwikkeld die, als het goed is, bij iedereen op zijn smartphone staat. Het bleek onmogelijk die tekst te comprimeren, temeer daar deze richtlijn feitelijk eigenlijk één grote tabel behelst.

¹ Junior beleidsadviseur NVDV

² Directeur NVDV

Zoals gezegd bevat het boek, naast richtlijnen, ook klinisch inhoudelijke leidraden. Leidraden die vooral betrekking hebben op organisatorische aspecten zijn echter niet opgenomen.

RICHTLIJNEN IN BEWEGING

Inmiddels zijn voor de belangrijkste dermatologische aandoeningen richtlijnen beschikbaar of in ontwikkeling. Van meet af aan was het streven de NVDV erop gericht ongeveer 25 ziektegebonden richtlijnen te ontwikkelen en te onderhouden. Gezamenlijk zouden die naar schatting ongeveer 80% van de dermatologische zorg moeten bestrijken. Dat doel is nu min of meer bereikt.

Uiteraard kan men voor elk onderwerp een richtlijn opstellen. Zo verschenen er in het verleden richtlijnen voor aandoeningen als dermatitis herpetiformis en vasculitis. Dat zijn aandoeningen die dermatologen niet vaak tegenkomen in hun dagelijkse praktijk, terwijl symptomen en/of aandoeningen zoals jeuk en alopecia wel veel voorkomen. Wellicht dat de praktijk er over vijf tot tien jaar weer anders uitziet... Daardoor verschuift het richtlijnenpalet. Het is belangrijk in de komende jaren de richtlijnen regelmatig te blijven herzien, waarbij de NVDV wil pogen de bureaucratische rompslomp die nu eenmaal hoort het onderhoud van richtlijnen tot een minimum te beperken. Hoe? Via het modulair onderhouden van (onderdelen van) richtlijn, waarbij de verantwoordelijkheid voor het onderhoud bij de domeingroepen ligt. Een uitdagend perspectief.

TOEKOMST

Dit is hoogstwaarschijnlijk de laatste fysieke editie van het richtlijnenboek dermatologie, gelet op de afnemende interesse in en de beperkingen van gedrukte boeken plus de voort-

WAAR KAN IK HET BOEK KRIJGEN?

Waar kan ik het boek krijgen?

Tot 31 januari 2024 is het boekje uitsluitend verkrijgbaar via de firma AbbVie. Let wel: gratis. Gebruik hiervoor bijgaande QR-code. Tot die datum is het boek dus niet via de NVDV te bestellen.

schrijdende digitalisering. Een optie is het boekje voortaan in digitaal format te presenteren, waardoor we continu actuele informatie kunnen bieden en tegemoet kunnen komen aan de verschuivende behoeften van gebruikers. Een digitaal boekje biedt voordelen zoals directe toegang tot actuele informatie, een betere gebruikerservaring met interactieve functies, met als bijvangst een lagere belasting voor het milieu. Dit maakt het raadplegen van richtlijnen efficiënter en praktischer. De toekomst zal het uitwijzen of dat gaat lukken.

*Van Enst WA, Smit C, Ricken LJM, Adamse DS,
Van Everdingen JJE [red].
Samenvatting richtlijnen dermatologie. NVDV, Utrecht 2023.*

CORRESPONDENTIEADRES:

Anneflood van Enst

E-mail: a.vanest@nvdv.nl